

Főnök a családban

Vállalkozások – átfedésben

Családi vállalkozások, vállalkozó családok címmel az idén másodízben rendezett konferenciát a SEED Kisvállalkozás-fejlesztési Alapítvány. Az összefoglaló célja az volt, hogy a hazai és a külföldi szakemberek tanácsait felhasználva a zömében mikro- és kisvállalkozások sikeresebben folytassák tovább tevékenységüket, és hatékonyabban integrálják a tapasztalatokat.

– Ezek a találkozók azért játszanak fontos szerepet a családi vállalkozások életében, mert a vezetők ilyenkor a napi rutinból kilépve kívülről tekintenek önmagukra és családtagjaikra – mutat rá *Horváth Anna*, a SEED Alapítvány projektmenedzsere. Szerinte ez a kitekintés talán még fontosabb egy családi vállalkozást fenntartó cég vezetője, illetve kollégái, s egyben hozzátartozói számára, hiszen az ő esetükben átfedésben van az élet két területe: a munka és a család. Éppen ezért az elmosódó határvonalak miatt sokszor nehéz pontosan meghatározni a célokat, azonosítani a problémákat, és megtalálni a helyes egyensúlyt.

Becsapott ajtók módszere

A kerekasztal-beszélgetéssel indult konferencián a már sikeresen működő vállalkozások képviselői mondták el véleményüket a család és a munka viszonyáról, a nehézségekről, és meséltek bevált problémamegoldó technikáikról. A hozzászólásokból kiderült: minden vállalkozásban előbb vagy utóbb kialakul a munkamegosztás, az, hogy melyik fél foglalkozik a szakmai kérdésekkel, ki írja a pályázatokat, ki végzi a pénzügyi számításokat, ki felel a cég operatív működéséért, és ki a marketingért.

A tapasztalatok azt mutatják, az inkább előnyt jelent, ha a két fél eltérő habitusú. Egy biztos: családi vállalkozást nem lehet konfliktusok nélkül vezetni. Ezek megoldása azonban különösen fontos, hiszen

a munkahelyi ajtó rácsapása a másik félre sok esetben egyet jelent a családi ajtó becsapásával is. Az pedig elkerülhetetlen, hogy egy vállalkozás életében időről időre előálljanak olyan döntéshelyzetek, amelyek megosztják az egész családot.

A résztvevők egyetértettek abban, hogy a mindennapi rutin monotóniájából ki kell szakadni, és amennyire lehet, szét kell választani az üzletet és a magánéletet. Ebben segíthet egy hosszú hétvége, lehetőleg távol a „munkahely-otthontól”, valaki, aki tehermentesíti a háztartásban, miként az is, ha nemcsak a feleségnek, hanem a férjnek is van „jogosítványa” a mosogatóra és a főzésre. A családi béke érdekében is lényeges annak belátása, hogy egy ilyen vállalkozást hosszú távra kell tervezni: jobb, ha az első tíz évben senki sem számít kiugró nyereségre...

Társas viszonyosság

A brit, laoszi, thaiföldi és németországi tapasztalatokkal egyaránt felvértezett *Chris Swaffin-Smith*, az Anglia University Családi Vállalkozás Központjának alapítója, jelenleg független tanácsadó szerint a szerepek tisztázásán túl az is fontos, hogy a vállalkozásban dolgozók rugalmasak és változni képesek maradjanak. Az esetek túlnyomó többségében a cég vezetője egyúttal a család irányítója is. Ez a két szerep azonban gyökeresen eltér egymástól. Ezért is fontos, hogy a családtagok folyamatosan

egyeztessék álláspontjukat, és adott esetben elfogadják, hogy nem minden résztvevő várja ugyanazt a vállalkozástól.

A hazai szakértők a vállalkozásokat érintő területekről számoltak be. *Merényi Miklós*, a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium nemzetközi gazdasági kapcsolatok szakállamtitkára elmondta: a kelet-európai volt szocialista országok vállalkozásai hozzánk hasonlóan magas összegű versenyképességet növelő támogatáshoz juthatnak a következő hét esztendőben, ezért a régióban komoly versenyre kell számítani. (*Az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében 25,3 milliárd eurós támogatást ítélte meg az Európai Unió. – A Szerk.*) Ezért is fontos a külpiacon nyitás minden exportképes terméket előállító vállalkozás számára. A nemzetközi piacon való megjelenést segítik, és támogatást is nyújtanak a klaszterek működéséhez, de magát a klaszteresedést az ágazatoknak kell megszervezniük. Hangsúlyozta még, hogy hosszú távon nem lehet a sorozatos tőkeinjekciókra alapozni. Szükség van a fenntarthatóság és az önelátás feltételeinek megteremtésére.

A továbbiakban *Radácsi László* közgazdász az üzleti etika fontosságára hívta fel a figyelmet, *dr. Boros Mária* klinikai szakpszichológus pedig a coachingnak, vagyis a személyes fejlesztő vezetői tanácsadásnak a családi vállalkozások és első embereik problémamegoldó mechanizmusának javításában játszott szerepét hangsúlyozta. *Várad Lilla* ügyvéd a családi vállalkozásokat fenyegető jogi veszélyekről, míg *Berényiné Bosch Cecília* könyvelési szakértő a legfrissebb adó- és pénzügyi változásokról beszélt.

■ *Kovács Edina*

Pihenéssel díjazott pályázat

Lezárult a SEED Kisvállalkozás-fejlesztési Alapítvány által meghirdetett *Családi Vállalkozás Esettanulmány-pályázat*. Az első öt helyezett: *Várad Zsuzsanna* (Várad Caravan), *Husztiné Hajdú Erika* (Energon-Plusz Bt.), *Kalmár Róbert* (MÁTRIX Nyelv Kft.), *Szabó Massányi Kinga* (Massányi-Bucni Kft.) és *Ujvári Mária* (Market-IQ).

A legjobb pályamunkák beküldőit a naprakész hazai és nemzetközi szakmai információkat nyújtó *Családi vállalkozások, vállalkozó családok* konferencia mellett megjelenési lehetőséggel és mindenekeftt pihenéssel díjazták.